

Odvolanie arcibiskupa Bezáka – 10 rokov po...

Matej Gavlák

2. júla 2022 ✝ Cirkev Spoločnosť

Je to už desať dlhých rokov, čo slovenskú verejnosť – a zvlášť katolíkov – zasiahla správa o odvolaní arcibiskupa Trnavskej arcidiecézy, Róberta Bezáka. Od tej doby sa toho v súvislosti s odvolaným arcibiskupom udialo už veľmi veľa a emeritný arcibiskup je prakticky neustále niekde na obálkach časopisov, či v rôznych televíznych a internetových programoch. Čo presne sa teda začiatkom júla 2012 stalo a aký bol následný vývoj udalostí, ktoré nemajú v dvetisícročných dejinách Cirkvi na našom území obdobu?

Zdroj: T2.sk

Bezákovo odvolanie

Na začiatku celého príbehu okolo odvolaného arcibiskupa Róberta Bezáka bola nečakaná vizitácia v Trnavskej arcidiecéze, ktorú viedol litoměřický biskup Jan Baxant v dňoch 22. januára až 1. februára 2012. Pripomeňme, že sa Bezák stal trnavským arcibiskupom len tri roky predtým, kedy na tomto poste nahradil Jána Sokola. Hoci táto vizitácia navonok mohla pôsobiť nenápadne ako akési bežné vnútrocirkevné prešetrovanie či kontrola, išlo o veľmi zlý signál: v diecéze sa zjavne dialo niečo natoľko závažné, že si to začali všímať už aj za hranicami Slovenska – a to dokonca priamo vo Vatikáne. Baxant a jeho tím vypočuli niekoľko desiatok osôb (hovorí sa o až 100 ľuďoch), medzi ktorými boli aj samotní biskupi. Výpovede týchto ľudí v chladných januárových dňoch roku 2012 ostávajú dodnes utajené.

Po odchode biskupa Jana Baxanta a jeho tímu sa celé mesiace akoby nič zásadné nedialo. Zdalo sa, že sa život v Trnavskej diecéze vracia do svojich zabehnutých koľají. Až 28. júna vyhlásil bývalý disident, politik a do tej doby dvojnásobný neúspešný kandidát na prezidenta SR, František Mikloško, pre TASR doslova bombastickú správu, že sa chystá Bezákovo odvolanie so slovami:

„Je otázne, či o tom pápež vôbec vie, alebo či ho niekto nechce dostať pod časový tlak.“¹

Tvrdenie, že Benedikt XVI. o Bezákovi nielenže osobne nerozhodol, ale ani o jeho prípade nevedel a že teda išlo o akési sprisahanie vatikánskych úradníkov, potom aj sám odvolaný arcibiskup zvykol často opakovať, avšak tieto jeho tvrdenia sa nezakladajú na pravde. Možno ešte spomenúť, že KBS vtedy odmietla Mikloškov

výstup komentovať.

To však možno ani nebolo treba. Sám arcibiskup Róbert Bezák totiž 1. júla 2012 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave počas kázne oznámil, že je skutočne odvolaný a prečítal dva listy, ktoré mu z Vatikánu ohľadom tejto záležitosti prišli. Tie hovorili o „*vážnych problémoch v Trnave*“ a o tom, že Vatikán žiadal jeho vlastné odstúpenie z postu trnavského arcibiskupa. Bezák ďalej číta:

„Nakoľko ste odmietli vzdať sa predmetného úradu, vykonávam svoju povinnosť a oznamujem Vám v mene Svätej stolice, ktorá bola informovaná o Vašom odmietnutí, že ak Vaša excelencia trvá na svojom rozhodnutí, Jeho Svätosť (Benedikt XVI.) Vás zbavuje pastoračného riadenia Trnavskej arcidiecézy...“²

V častiach slovenskej spoločnosti nasledovala priam masová reakcia: ľudia organizovali modlitbové pochody za „milovaného arcibiskupa“, v Trnave sa objavili bilbordy s nápisom „*Mons. Róbert Bezák navždy náš arcibiskup... ĎAKUJEME!*“, šírili sa petičné hácky na Bezákovu podporu a púť v Šaštíne zaplavili transparenty, ktoré vyzývali na jeho opätovnú rehabilitáciu.

Za Bezáka sa verejne postavila nejedna „celebrita“ – väčšinou, samozrejme nekatolíci, či len laxní veriaci – avšak pocit nespravodlivo ukrivdeného arcibiskupa bol prítomný aj medzi úprimne veriacimi. Hovorilo sa o „sprisahaní starých klík“ z Trnavskej arcidiecézy. Katolíci zastávali názor, že pápež Benedikt XVI. bol oklamáný, že konali za jeho chrbtom, kým nekatolícke médiá si do „spiatočnického“ pápeža vždy s radosťou kopli a Bezákovo odvolanie bola pre nich doslova zlatá žila. Cirkev na Slovensku sa dostala takisto pod rovnaký tlak: bola obviňovaná z machinácií proti arcibiskupovi, tajnostkárstva, snáh zamiesť kauzu pod koberec atď. Tieto obvinenia však neboli namieste, keďže boli živené skôr masívnou skepsou, či rovno dlhoročnou nenávisťou liberálnych médií. Sám Bezák však využíval každú príležitosť, aby vášne rozduchával. Situácia v slovenskej cirkvi zašla v druhej polovici roka 2012 až tak ďaleko, že sa k celej situácii vyjadril sám Benedikt XVI. Slovenským biskupom zaslal list, v ktorom uvádza:

„Starostlivo a vecne som sa oboznámil s vážnou a znepokojujúcou situáciou a po dlhej modlitbe nemohol som sa vyhnúť povinnosti, vyplývajúcej z lásky, obnoviť medzi vami účinnú kolegialitu a usporiadané pastoračné riadenie v Trnavskej arcidiecéze, v autentickom duchu II. vatikánskeho koncilu, ktorého 50. výročie otvorenia si pripomíname práve v tomto roku.“³

Pápež týmto listom vyvrátil fámy o tom, že „o ničom nevedel“ a naopak, potvrdil, že Bezáka osobne odvolal. Predstavitelia katolíckej Cirkvi na Slovensku tiež zdôrazňovali, že sa tak stalo kvôli tomu, že arcibiskup Bezák odmietol Benediktovu výzvu, aby odstúpil, čím vlastne šiel proti želaniu Svätého Otca.

V decembri 2013 Bezák odchádza do kláštora redemptoristov v Taliansku (sám bol redemptorista), no tam vydržal len rok. Na prelome rokov 2014/2015 sa vracia na Slovensko, kde odmieta ponuku KBS na materiálne zabezpečenie a miesto v malej farnosti a ako sám hovorí, žil len z úspor a z toho, čo mu dala rodina, či podporovatelia.⁴ V tomto období začína Bezák slovenských katolíkov nanovo šokovať – tentokrát však svojím bizarným vystupovaním.

Peklo v nebi?

September 2018, kampaň pred prezidentskými voľbami. Odvolaný, odídený a teraz už navrátený, ale ešte nie rehabilitovaný (čo je jeho dlhodobý cieľ) arcibiskup Róbert Bezák sa verejne prihovril za jedného z

kandidátov a dokonca sa vedľa neho aj s úsmevom postavil – alebo lepšie povedané, vedľa nej. Kandidátka, ktorú Bezák verejne podporil ako novú prezidentku Slovenskej republiky, bola totiž ultraliberálna podpredsedníčka strany s veľavravným názvom *Progresívne Slovensko*, Zuzana Čaputová. Portál aktuality.sk vtedy pravdivo napísal:

„Zuzana Čaputová sa len pred pár mesiacmi objavila v kampani za právo žien na potrat, čo je však v ostrom rozpore s učením Cirkvi. Bývalý arcibiskup ju aj tak podporil. Nebýva zvykom, aby katolícki farári v kampani otvorene podporovali liberálnych kandidátov.“⁵

Hoci liberáli Bezákovi naďalej nadšene tleskali, masívna podpora zo strany katolíkov sa pre odvolaného arcibiskupa v tomto okamihu definitívne zlomila. Bezák akoby odhalil svoju pravú tvár, ktorú mnohí z nich predtým prehliadali. Proti nedotknuteľnému ukrivdenému sa začali pomerne ostro ozývať už aj známe mená z katolíckeho prostredia. Politik Richard Vašečka napríklad na svojom facebooku uviedol:

„Považujem za veľmi nebezpečné, keď emeritný biskup osobne podporuje stranu, ktorá obhajuje potraty a programovo presadzuje registrované partnerstvá, teda v konečnom dôsledku aj adopcie detí homosexuálmi. Zuzana Čaputová totiž nie je iba nejakou nezávislou osobou. Je podpredsedníčkou ultraliberálnej strany Progresívne Slovensko. Neklamným znakom, ako sa veci majú, je široký úsmev jediného poslanca PS Martina Poliačika (na foto medzi Bezákom a Čaputovou), pre ktorého nebola dosť liberálna ani SaS a tak z nej odišiel do ultraliberálneho Progresívneho Slovenska.“

V podobnom duchu sa vyjadril aj bývalý minister vnútra Vladimír Palko, ktorý Bezáka kritizoval za arcibiskupovo spochybňovanie, či sa vôbec kresťania v politike majú pokúšať o zmenu zákonov vo veciach kultúrno-etických otázok, či výkonný sekretár KBS Anton Ziolkovský, ktorý napísal:

„Katolíci určite nemôžu v prezidentských voľbách hlasovať za kandidátky a kandidátov, ktorí podporujú registrované partnerstvá, eutanáziu, umelé ukončenie tehotenstva alebo ideológiu rodovej rovnosti.“

Ešte veľavravnejším ako Bezákova podpora Čaputovej bol však iný moment, do tej doby prehliadaný. Jeho vystúpenie v relácii Štefana Hríba „Pod lampou“ z júla 2012. Na Hríbovu jednoduchú otázku: „Aké je vlastne peko?“, začal odvolaný arcibiskup hovoriť čosi o „obrovskej Božej láske, ktorú nepripravený človek jednoducho nemôže zniesť“. Rozhovor ďalej pokračuje šokujúcimi slovami:

Hríb: „Budete žiť v nebi, pričom budete žiť v pekle?“

Bezák: „Áno.“

Hríb: „Takto si to predstavujete?“

Bezák: „Áno, presne tak.“

Hríb: „To som ešte nikdy nepočul.“

Bezák: „(Je to) akoby Vás objal niekto, kto Vás miluje a Vy by ste sa nijako nedisponovali láske tomu človeku. Pre Vás to objatie bude hrozné, pre Vás to objatie bude odporné..., a keď nás Boh objíma a my ho nemilujeme..., to bude hrozné objatie.“⁶

Od čias vysmiateho Bezáka vedľa dobre naladenej Čaputovej si už katolíci na Slovensku zvykli na bizarné Bezákovské vystupovania v rôznych médiách (kresťanstvu a katolíckej Cirkvi zvlášť zväčša neprajných). Spomeňme len jeho vajatania okolo otázok ako sú eutanázia,⁷ či transgender,⁸ ako aj jeho výrok, že ľudia, ktorí sa odmietajú dať zaočkovať vakcínou proti covidu, „nemajú covid v tele, ale vrozume“.⁹ Ohľadom jeho teologickej vyzbrojenosti a vnútornej viery hovorí aj jeho nasledujúci citát:

„Občas rozmýšľam, keď čítame Bibliu na začiatku Genesis, či tomu, čo v nej je, veríme iba my veriaci. Spomína sa v nej raj, Adam s Evou, rozprávajúci had a všetko to znie tak neskutočne, že môže tomu inteligentný človek veriť? Môže veriť tomu, že tam niekde v strede raja stojí nejaký strom poznania dobra a zla, že príde rozprávajúci had a nahovára človeka? Evu? Veľa nevysvetliteľného aj pre mňa.“¹⁰

V tom istom rozhovore s Bezákom z apríla 2021 jemu mimoriadne spriaznený časopis *.týždeň* o ňom napísal vskutku symbolické slová:

„Napriek tomu, že považuje nebo a peklo za to isté, nemyslí si, že je heretik.“¹¹

Názor pápeža a cirkevných otcov Bezáka zjavne naďalej nezaujímajú.

Možné dôvody odvolania...

Na základe čoho bol Bezák skutočne odvolaný? Dlho sa špekulovalo, že príčinou odvolania trnavského arcibiskupa malo byť zlé hospodárenie jeho arcidiecézy, ktoré malo dokonca siahať „až k jeho predchodcovi“. Táto teória nebola nikdy nikým potvrdená. KBS dodnes mlčí, sám Bezák údajne o príčinách odvolania nič nevie, čo však otec Šebastián Labo vo svojej knihe listov *Róbert Bezák: Pravda o odvolanom arcibiskupovi* spochybňuje na základe viacerých známych skutočností, ako bol napríklad dotazník, ktorý Bezák pre vizitáciu vyplnil.

Väčšina odvolaných biskupov za Benediktovej éry bola vo svete odvolaná nie kvôli finančným nezrovnalostiam, ale kvôli morálnym pochybeniam – sexuálnym škandálom. A nad podobným motívom špekuloval aj Martin Hanus v týždenníku *.týždeň*:

„Najspornejší je prípad, ktorý sa stal priamo počas Baxantovej vizitácie. Išlo o mladého muža, absolventa seminára, ktorého predtým odmietol vysvätiť za diakona (čo je prvý stupeň kňazstva) nitriansky biskup Viliam Judák...“

Podľa všetkého, čo viem, išlo o nevhodného kandidáta na kňazstvo a je zvláštne, že mu vôbec bolo umožnené premárniť dlhé roky v prípravnom seminári. Po tom, čo ho odmietol vysvätiť biskup Judák, obrátil sa tento absolvent seminára na trnavského arcibiskupa Bezáka, ktorý rozhodol, že bude vysvätený, pričom týmto úkonom poveril pomocného biskupa Jána Oroscha. Ten to odmietol, čo pre .týždeň oficiálne potvrdilo aj nové vedenie Trnavskej arcidiecézy.“¹²

Autor článku pokračuje a hovorí, že keď biskup Orosch odmietol zdiskreditovaného seminaristu vysvätiť, rozhodol sa sám Bezák, že ho osobne vysväťí. Na poslednú chvíľu však k tomu nedošlo: podľa jednej verzie vysviacke zabránila počas Baxantovej vizitácie Kongregácia biskupov, podľa inej verzie otočil napokon pod tlakom sám Bezák. Isté však je, že vizitácia sa naozaj netočila len okolo finančných záležitostí, ale minimálne aj jednej morálnej.

A je toho viac: otec Dariusz Oko, profesor Pápežskej univerzity sv. Jána Pavla II., ktorý sa špecializuje na problematiku homomafie vo vnútri Cirkvi, vo svojej knihe *Levandul'ová mafia: S pápežmi a biskupmi proti homo-klikám v Cirkvi* spomína priamo aj Róberta Bezáka – v súvislosti s homoloby v katolíckej Cirkvi na Slovensku (2. rozšírené vydanie knihy *Levandul'ová mafia: S pápežmi a biskupmi proti homo-klikám v Cirkvi* vyšlo vo vydavateľstve Christianitas tento rok, záujemcovia si knihu môžu objednať na tomto odkaze: <https://www.christianashop.sk/levandulova-mafia-s-papezmi-a-biskupmi-proti-homo-klikam-v-cirkvi/>).

Pravdu o svojom odvolaní možno naozaj vie len sám bývalý trnavský arcibiskup.

Navždy náš arcibiskup?

Zatiaľ posledná Bezáková kapitola je možno jeho najväčšia: počas návštevy pápeža Františka na Slovensku v septembri minulého roka Bezák koncelebroval omšu v Šaštíne spolu s Františkom a ďalšími slovenskými biskupmi. Ako sa vyjadrili niektorí novinári: „*Bolo zjavné, že to nebolo príjemné ani Bezákovi, ani slovenským biskupom.*“¹³ S odvolaným arcibiskupom a jeho rodinou sa pápež stretol aj na neohlásenej súkromnej audiencii na pôde Apoštolskej nunciatúry v Bratislave. Aj na základe týchto skutočností niektorí komentátori opatrne vyzývajú na Bezákovú rehabilitáciu. Zrejme nepochopili Svätého Otca a dôvod, pre ktorý sa rozhodol s ním stretnúť. Lebo je známy jeho súcit svylúčenými komunitami a osobami. Preto sa rozhodol navštíviť Rómov na Luníku IX, narkomanov v bratislavskej Petržalke a taktiež odvolaného trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka v Bernolákove. Nič viac a nič menej.

My si však nevieme predstaviť, žeby muž, podľa ktorého je peklo v nebi a nebo v pekle, bol opätovne dosadený na nejaký vysoký post v rámci katolíckej Cirkvi na Slovensku. O tvrdeniach profesora Oka ani nehovoriac.

Portál Christianitas.sk odporúča:

Kniha dnes už zosnulého jezuitského pátra Šebastiána Laba SJ **Róbert Bezák, pravda o odvolanom arcibiskupovi**, ktorá vyšla pred niekoľkými rokmi a ktorá sa snaží vnieť svetlo do tak bolestnej rany na tvári katolíckej Cirkvi na Slovensku, akým bolo odvolanie trnavského arcibiskupa Bezáka, ku ktorému došlo 2. júla 2012.

Okrem knihy prinášame čitateľom aj doteraz nezverejnené exkluzívne **Dokumenty**, ktoré naznačujú a do istej miery aj poodhaľujú skutočnosti, prečo sa Svätý Otec Benedikt odhodlal k tomuto kroku.

Knihu spolu s **Dokumentmi** si môžu záujemcovia objednať na adrese:

<https://www.christianashop.sk/robert-bezak-pravda-o-odvolanom-arcibiskupovi/>

¹<https://www.webnoviny.sk/od-odvolania-arcibiskupa-bezaka-uplynulo-pat-rokov-kauza-by-sa-mala-coskoro-vyriesit/>

²<https://www.youtube.com/watch?v=jnLHK6kul6s> (3:50)

³ Tamtiež.

4https://tvnoviny.sk/domace/clanok/69901-robert-bezak-exkluzivne-o-par-dni-sa-z-neho-stane-ucitel-na-bratislavskom-gymnaziu?campaignsrc=tn_clipboard

5<https://www.aktuality.sk/clanok/622376/bezaka-podporil-caputovu-narazil-na-kritiku-katolickej-cirkvi/>

6<https://www.youtube.com/watch?v=OT8xCKXOyLs> (10:00)

7http://christianitas.sk/nestastne-vyjadrenia-emeritneho-arcibiskupa-bezaka-pre-liberalny-portal-keby-kuffovi-znasilnili-sestru-tiez-by-sa-pytal-co-by-urobil-jezis/?fbclid=IwAR1F5gNRwHQoXLXJF5acLxF_FlSbhZh1QA08f39CgZIOoa6D8N-r1n6csCI

8<http://christianitas.sk/arcibiskup-bezak-o-transgender-ludoch-neriesme-v-akom-tele-chodia-ale-aku-maju-auru/>

9<https://dennikn.sk/tema/arcibiskup-bezak/>

10<https://www.tyzden.sk/rozhovory/72360/robert-bezak-pre-mna-je-nebo-a-peklo-to-iste/>

11Tamtiež.

12<https://www.tyzden.sk/casopis/11646/preco-musel-odist/>

13<https://www.postoj.sk/88183/k-comu-frantisek-zaviazal-roberta-bezaka-aj-slovenskych-biskupov>

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/odvolanie-arcibiskupa-bezaka-10-rokov-po/>